

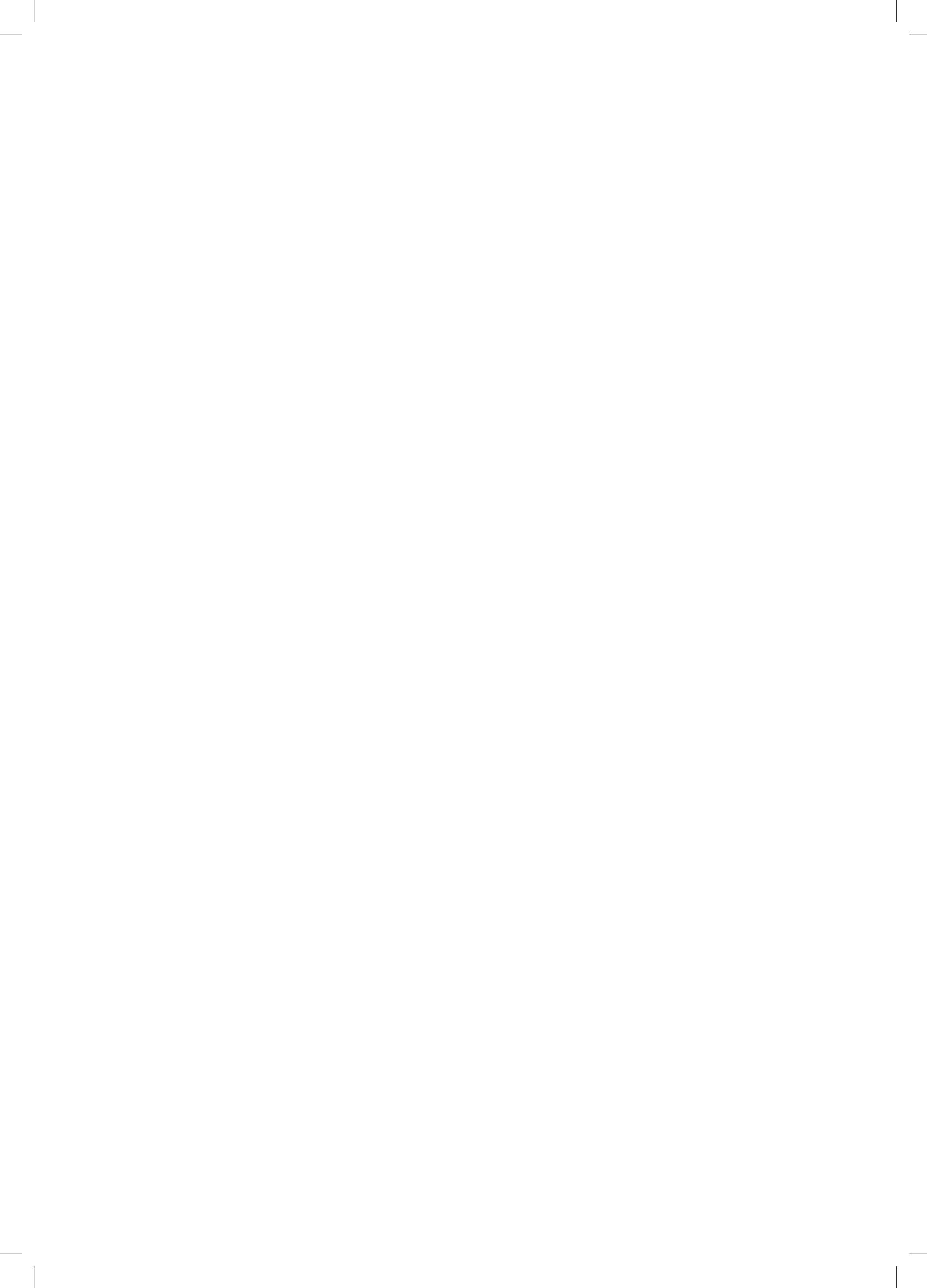
Religionskunskap

Delprov A

Årskurs

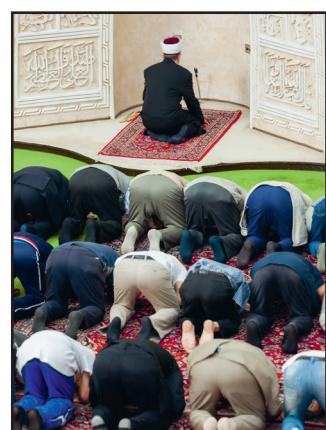
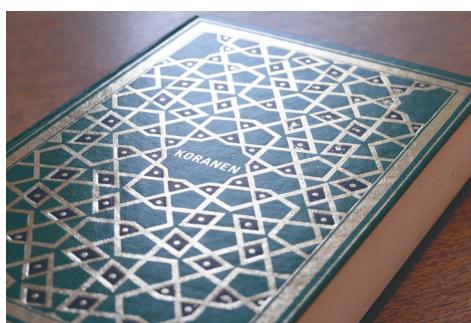
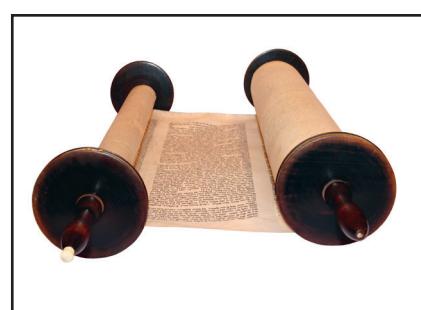
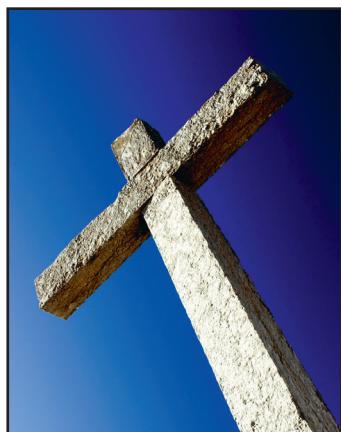
9

Elevens namn och klass/grupp

1

Ringa in de fyra bilder som har en tydlig koppling till islam.

2

Läs igenom nedanstående matris och studera hur John, Sofie, Nadja och Mikael svarat på frågorna.

På nästa sida ska du avgöra vilka världsreligioner/livsåskådningar som bäst passar in på de olika personerna genom att studera hur kryssen placerats nedan.

Välj mellan följande världsreligioner/livsåskådningar: judendom, kristendom, islam, hinduism, buddhism och sekulär (inte religiös) humanism.

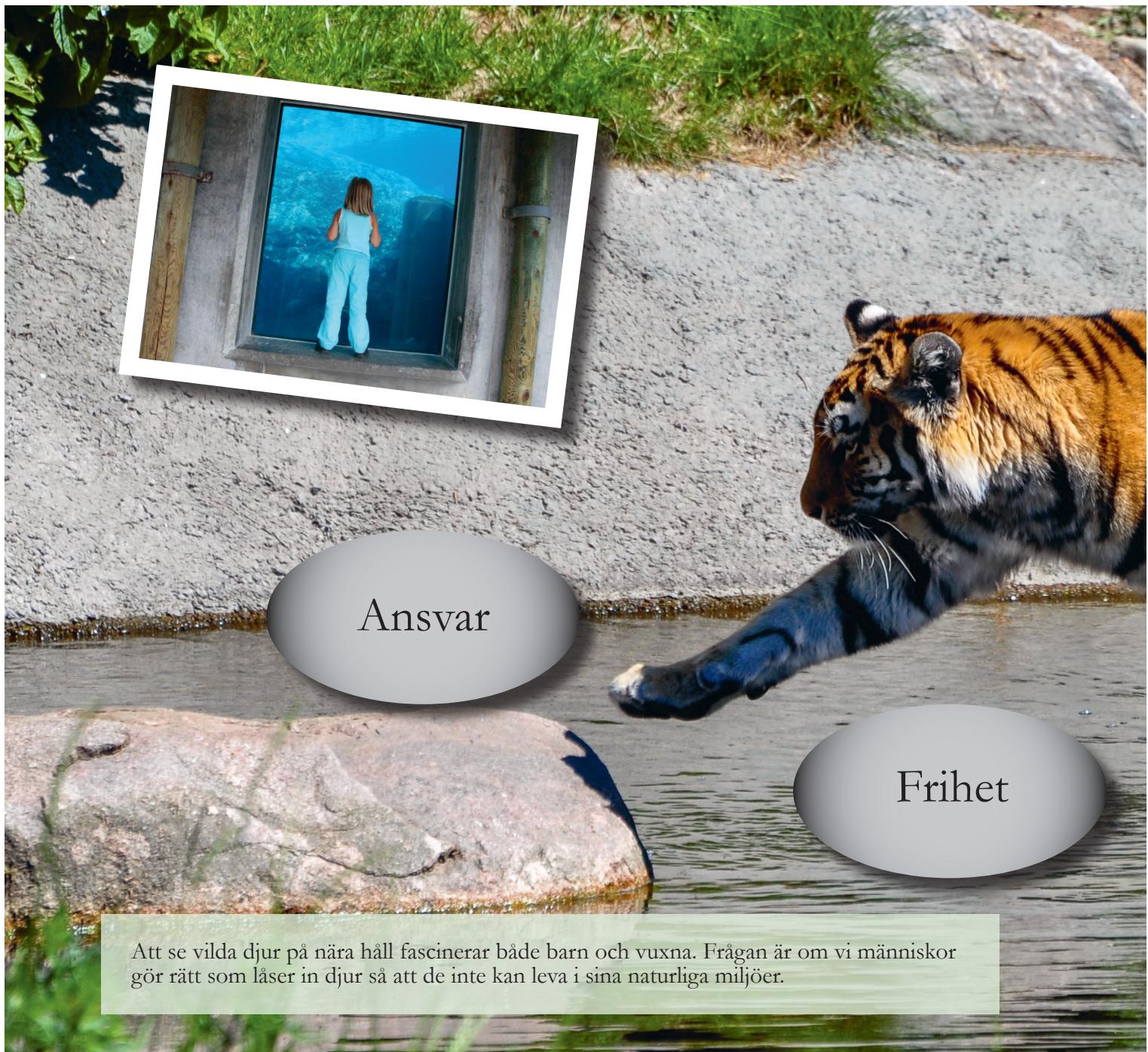
	John	Sofie	Nadja	Mikael
	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns det någon regel inom din religion/livsåskådning om att man inte får dricka alkohol?			X	
Ber du i din religion/livsåskådning?		X	X	X
Håller du med om att det inte finns några texter som kan kallas heliga?	X			
Förekommer det polyteism inom din religion/livsåskådning?		X		
Finns det inom din livsåskådning/religion särskilda heliga byggnader?		X	X	X
Firar du ramadan?			X	
Tillämpar du kosherregler?				X
Håller du med om påståendet att världen inte har uppkommit genom någon gud?	X			
Tror du på reinkarnation?		X		
Finns det heliga städer inom din livsåskådning/religion?		X	X	X
Betraktar du något djur som heligt?		X		
Finns det någon känd gestalt som förknippas med grundandet av din religion/livsåskådning?			X	X
Väntar du på att Messias ska komma till jorden?				X

Vilka olika världsreligioner/livsåskådningar passar bäst in på John, Sofie, Nadja och Mikael?

Skriv **en** av följande världsreligioner/livsåskådningar; judendom, kristendom, islam, hinduism, buddhism eller sekulär (inte religiös) humanism i rutan efter varje persons namn.

TÄNK PÅ
Välj endast en världsreligion/livsåskådning för varje person.

Namn	Världsreligion/livsåskådning
John	
Sofie	
Nadja	
Mikael	

3

Argumentera på olika sätt för att det kan vara både rätt och fel att ha djurparker.

Du måste använda begreppen **freihet** och **ansvar** i ditt resonemang.

TÄNK PÅ
Problematisera, t.ex.
genom att visa på
svårigheter i att ta
ställning i frågan.

Läs igenom texten. Gör därefter uppgiften nedan.

Malala Yousafzai fick Nobels fredspris 2014. 2012 utsattes hon för ett mordförsök i sitt hemland Pakistan. Hon sköts i huvudet av talibaneer, en fundamentalistisk muslimsk grupp som bland annat är emot att flickor ska få utbilda sig och gå i skolan. Orsaken till mordförsöket var att hon arbetade med att sprida information om kvinnors rätt till utbildning.

4

Att fundamentalistiska* grupper som talibanerna hindrar flickor från att utbilda sig påverkar samhället.

Vilka kan konsekvenserna bli om flickor inte får möjlighet att utbilda sig?

Kryssa för de fyra mest rimliga alternativen. Fler än fyra kryss gör svaret ogiltigt.

- Mindre jämställdhet i familjen.....
- Flickorna får sämre chanser att få bra jobb.....
- Kvinnor blir mindre beroende av sina män.....
- Samhället får inte tillgång till lika stor mängd kvalificerad* arbetskraft ..
- Flickorna kan lättare komma ut i arbetslivet.....
- Männen får i högre grad än kvinnor höga positioner i samhället ..
- Kvinnorna kommer att vara hemma mindre och ta hand om sin familj.....
- Kvinnornas genomsnittliga lön kommer att öka ..

*Fundamentalistiska grupper: Extrema religiösa grupper med stränga regler som inte tillåter olika tolkningar av heliga texter.

*Kvalificerad arbetskraft: Kompetent och skicklig arbetskraft.

5

Deluppgiften (a) och (b) vägs samman vid bedömningen.

a) Nedan finns tre rubriker:

Kärleksrelationer, abort och klädsel.

Förklara kortfattat hur kvinnors liv kan påverkas av religion inom dessa tre områden. Var noga med att ange vilken religion det gäller.

TÄNK PÅ

Minst två religioner ska tas upp i uppgiften, men det räcker med att ta upp ett exempel från en religion under varje rubrik.

Kärleksrelationer

Abort

Klädsel

Välj en av rubrikerna från a-uppgiften på föregående sida: kärleksrelationer, abort eller klädsel.

b) Förklara på ett fördjupat sätt hur kvinnors liv kan påverkas av religionen inom detta område och vilka konsekvenser det kan få. Använd exempel från **två** religioner.

TÄNK PÅ

- Det kan se olika ut inom en och samma religion beroende på var man bor och hur troende man är.
 - Påverkan av religioner kan vara både positiv och negativ.

6

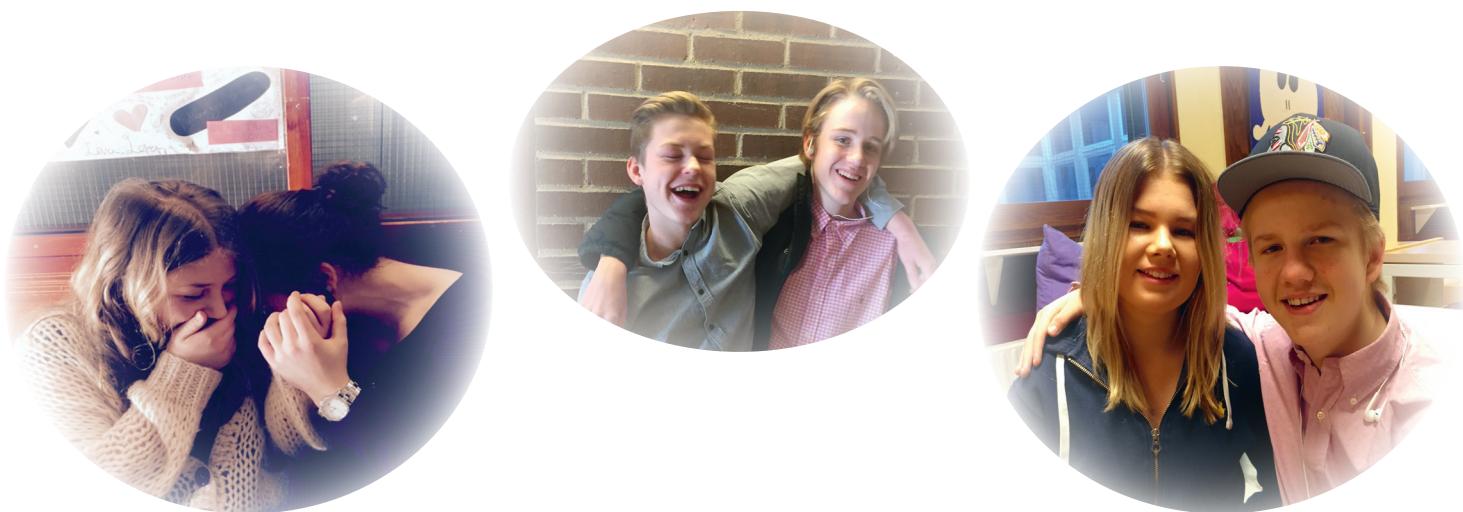
De olika världsreligionernas historia har både likheter och skillnader.

Läs påståendena (a) – (j). Markera genom att endast sätta **ett kryss** i en av rutorna för vilka påståenden som stämmer eller inte stämmer. Fler än ett kryss per rad gör svaret ogiltigt.

	Påstående	Stämmer	Stämmer inte
a	Abraham anses vara en viktig person för judar, kristna och muslimer.		
b	Buddhismen har sitt ursprung* i hinduism.		
c	Till skillnad från anhängarna i de övriga världsreligionerna bor de allra flesta hinduer i det land där deras religion grundats.*		
d	Hinduism är en av de äldsta världsreligionerna.		
e	Jesus och Muhammed levde under samma tid.		
f	Judendom, kristendom och hinduism grundades i samma geografiska område.		
g	Korståg har genomförts inom samtliga religioner.		
h	När islam grundats spreds religionen snabbt över ett stort område, vilket inte var fallet med judendomen.		
i	Både Jesus och Siddharta Gautama växte upp i fattiga familjer.		
j	Jerusalem är en viktig stad för judar, men inte för muslimer.		

*Har sitt ursprung: Har sina rötter i, började i.

*Grundats: Startats, växt fram.

7

Vissa ungdomar är riktiga bästisar*. De är oskiljaktiga. De sitter ihop på lektionerna, hänger med varandra i skolans korridorer och umgås alltid på fritiden.

Jag tycker verkligen det
är underbart att ha en bästis!

Val! Jag tycker det är jättebra
att ha många vänner.

Utgå från diskussionen ovan och **resonera** om
fördelar och nackdelar med att ungdomar är
bästisar.

TÄNK PÅ
Använd olika perspektiv, t.ex. de som har
en bästis och de som inte har en bästis.

*Bästisar: Bästa kompisar.

8

Världsreligionerna kristendom och hinduism har olika syn på vad som händer efter döden.

Läs påståendena i vänsterspalten som är markerade (a) - (i).

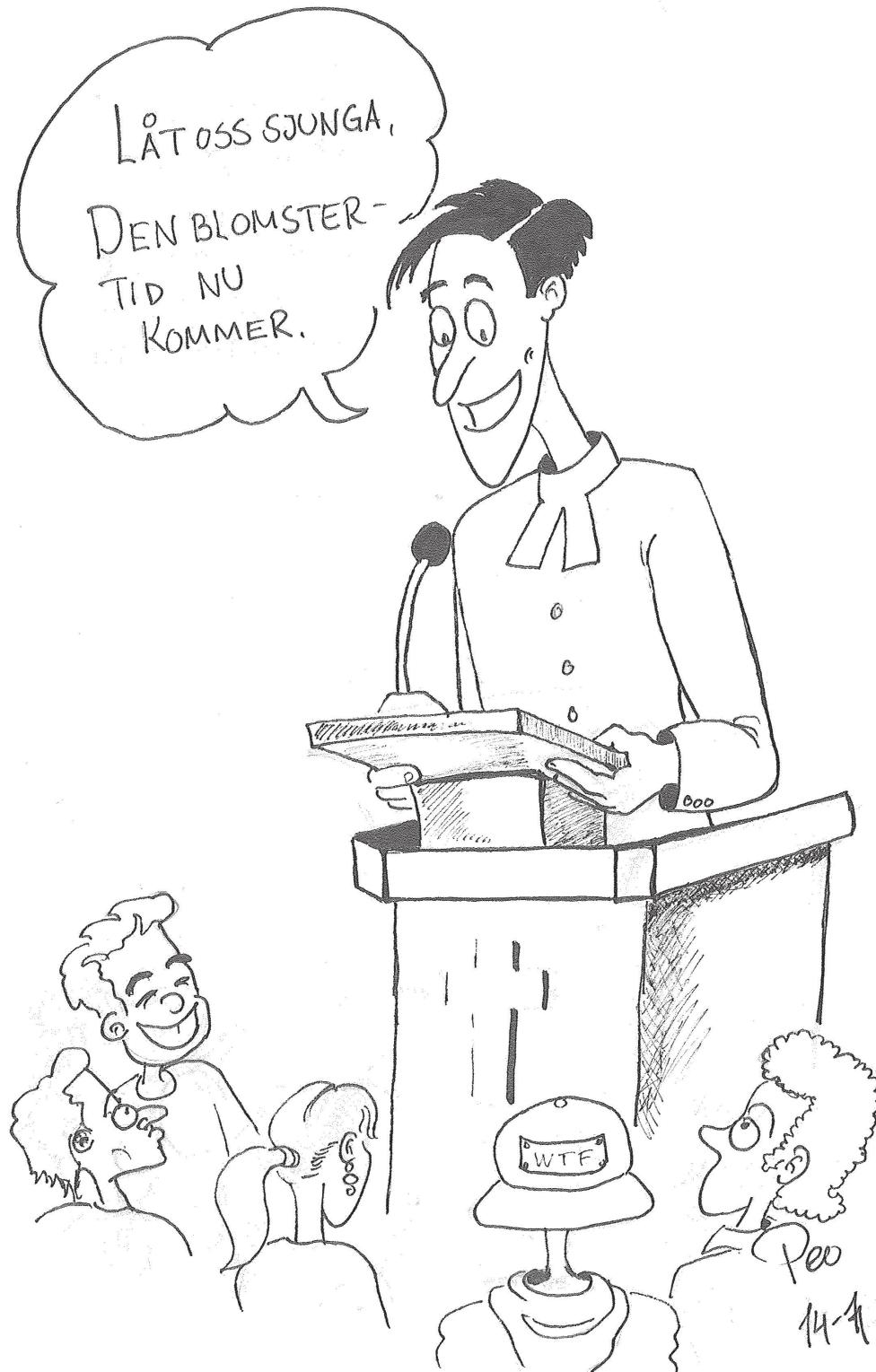
Markera rätt alternativ med ett kryss i de tomta rutorna.

Fler än ett kryss per rad gör svaret ogiltigt.

Det finns föreställningar om att...	Stämmer endast med kristendom	Stämmer endast med hinduism	Stämmer med både kristendom och hinduism	Stämmer inte med någon av de två religionerna
a)....en människas karma avgör hur ditt nästa liv blir.				
b)....när en människa dör, dör själen.				
c)....människan kan få syndernas förlåtelse på sin dödsbädd och därmed komma till himlen även om man gjort många onda handlingar.				
d).... människan kan genom tro eller goda handlingar påverka vad som händer efter döden.				
e)....människan kan slippa återfödas om man levt ett gott liv.				
f)....människan kan komma till paradiset efter döden.				
g)....människan kommer till Valhall efter döden.				
h)Jesus dog på korset och offrade sig för våra synder.				
i)....människan har inte någon själ.				

9

Enligt en undersökning utförd av Sveriges Radio framgår det att det förekommit diskussioner på en del skolor i Sverige om var skolavslutningen ska firas: i aulan, matsalen eller i kyrkan, och om avslutningen skall innehålla några religiösa inslag. På många skolor har det varit en tradition att fira skolavslutning i kyrkan, men de senaste 10 - 20 åren har fler och fler börjat ifrågasätta den traditionen.*

*Under våren 2015 kommer eventuellt beslut tas i riksdagen om att återigen tillåta religiösa inslag i firandet av skolavslutning i kyrkan.

Resonera om två orsaker till varför denna diskussion om skolavslutningar i kyrkan kommit upp på senare tid. Varför har det inte varit en stor fråga tidigare, exempelvis för cirka 100 år sedan?

10

a) Från vilka världsreligioner är nedanstående texter hämtade?

b) Vilken religiös handling eller grundtanke är kopplad till varje text?

Välj bland förslagen i den gröna rutan nedan.

TÄNK PÅ

Läs som en detektiv! Leta efter ledtrådar i texterna. Du behöver inte förstå alla ord.

pesach, sabbat, reincarnation, kosher,
vallfärden, nattvarden, dopet, ~~ramadan~~

	Textutdrag	Världsreligion	Handling/grundtanke
Ex.	”...och ni får äta och dricka till dess den vita strimman av gryningsljuset kan urskiljas mot nattens mörker. Återuppta då (...) och håll den tills natten faller på. Men undvik beröring med dem då ni drar er tillbaka till moskén för meditation.”	<i>islam</i>	<i>ramadan</i>
a)	”Sedan tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: ”Detta är min kropp som blir offrad för er. Gör detta till minne av mig”. Efter måltiden tog han på samma sätt bágaren och sade: ”Denna bágare är det nya förbundet genom mitt blod, som blir utgiutet för er”...”		
b)	”...Kom ihåg hur vi bestämde platsen för huset Kaba och sade åt Ibrahim (Abraham): Ha inte väsen som gud bredvid mig och rena mitt hus för dem som gör sin rundgång kring det liksom dem som ber där och bugar eller kastar sig ner.”		
c)	”Du skall inte äta något avskyvärt (...): kamelen, haren och klippgrävlingen, ty de idisslar men har inga klövar, det skall vara orent för er, samt svinet, ty det har visserligen helt kluvna klövar men idisslar inte, det skall vara orent för er.” ”Du skall inte koka en killing i moderns mjölk.”		
d)	”Somliga återföds som människor; de som gör ont kommer till helvetet; de goda kommer till himlen; de som är fria från störningar uppnår Nirvana.”		

11

I uppgift (a)-(c) finns tre påståenden som uttrycker olika moraliska uppfattningar.

Pliktetik - kan även kallas regeletik.
Konsekvensetik - kan även kallas effekt- eller resultatetik.
Sinnelagsetik - kan även kallas avsiktsetik.

Påstående	Pliktetik	Konsekvensetik	Sinnelagsetik
Det är alltid fel att stjäla.	X		

a) En elev har med ett kryss markerat att påståendet i den grå rutan ovan är ett exempel på pliktetik.

Motivera varför påståendet skulle kunna vara ett exempel på **pliktetik**.

Om du vill kan du börja ditt resonemang med nedanstående mening.

- En pliktetiker skulle antagligen säga att det alltid är fel att stjäla för att....

TÄNK PÅ
Använd exempel som är tydligt kopplade till påståendet i uppgiften.

Påstående	Pliktetik	Konsekvensetik	Sinnelagsetik
Det är en god handling att ge bistånd* till fattiga länder, även om en del av pengarna kan hamna i orätta händer.			X

b) En elev har med ett kryss markerat att påståendet i den grå rutan ovan är ett exempel på sinnelagstetik.

Motivera varför påståendet skulle kunna vara ett exempel på sinnelagsetik.

Om du vill kan du börja ditt resonemang med nedanstående mening:

- En sinnelagsetiker skulle antagligen säga att...

TÄNK PÅ
Använd exempel som är tydligt kopplade till påståendet i uppgiften.

*Bistånd: Stöd i form av exempelvis pengar, medicin eller kläder som går till länder eller organisationer som hjälper mänskor.

Påstående	Pliktetik	Konsekvensetik	Sinnelagsetik
Det är rätt att utföra medicinska experiment på djur.		X	

c) En elev har med ett kryss markerat att påståendet i den grå rutan ovan är ett exempel på konsekvensetik.

Motivera varför påståendet skulle kunna vara ett exempel på **konsekvensetik**.

Om du vill kan du börja ditt resonemang med nedanstående mening.

TÄNK PÅ
Använd exempel som är tydligt kopplade till påståendet i uppgiften.

Bildförteckning

- Sida 3 ö.v. Roberto Caucino. Grekiska ikonen. <https://sv-se.mostphotos.com/15545/greek-icon>
- Sida 3 ö.m. Richard Semik. synagogue, Trebic, Czech Republic. <https://sv-se.mostphotos.com/8170739/synagogue-trebic-czech-republic>
- Sida 3 ö.h. Mohamad Shahreen Amri. Kaabah. <https://sv-se.mostphotos.com/3221879/kaabah>
- Sida 3 m.v. Eric Reis. Sten Cross. <https://sv-se.mostphotos.com/260121/stone-cross>
- Sida 3 m.m. feature. Torah. <https://sv-se.mostphotos.com/1255531/torah>
- Sida 3 m.h. Eriksson Bert. Moské. <https://sv-se.mostphotos.com/6416183/moske>
- Sida 3 n.v. Anna Lindstam
- Sida 3 n.m. Dmitry Rukhlenko. Sculptures on Hindu temple tower. <https://sv-se.mostphotos.com/5258572/sculptures-on-hindu-temple-tower>
- Sida 3 n.h. User_49841. Afternoon prayer in mosque. <https://sv-se.mostphotos.com/6386922/afternoon-prayer-in-mosque>
- Sida 6-7 Elaine Karlsson. Tiger. <https://sv-se.mostphotos.com/9231360/tiger>
- Sida 6 Termos. Tittar på vatten. <https://sv-se.mostphotos.com/373870/tittar-pa-vatten>
- Sida 7 Fredric Sommer. Björn. <https://sv-se.mostphotos.com/9063382/bjorn>
- Sida 9 "Malala Yousafzai at Girl Summit 2014" by Russell Watkins/Department for International Development. - <https://www.flickr.com/photos/dfid/14714344864/>. Licensed under CC BY 2.0 via Wikimedia Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Malala_Yousafzai_at_Girl_Summit_2014.jpg#mediaviewer/File:Malala_Yousafzai_at_Girl_Summit_2014.jpg
- Sida 13 Gert Arvidsson
- Sida 16 Peter Erdman
- Sida 18 Karlsson, K-E
- Sida 19 <https://openclipart.org/>
- Sida 21 v. Karl-Heinz Spremberg. Fattigdom. <https://sv-se.mostphotos.com/928509/poverty>
- Sida 21 h. Digitalpress. Barn med bensin kan. <https://sv-se.mostphotos.com/441425/child-with-gasoline-can>
- Sida 22 v. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/ff/Wistar_rat.jpg
- Sida 22 h. <http://pixabay.com/sv/piller-medicinering-tabletter-384846/>

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession